פרשת חוקת
ה' בתמוז, תשפ"ו

דרך הבעש"ט
דרך אמונה פשוטה וקלה

דרך הבעל שם טוב

מופץ ב-17,000 עותקים

גיליון לשבת קודש | מאת הרב שי עטרי שליט"א

עפ"י דרכו של הרה"צ ר' אשר פריינד זיע"א

העלון מוקדש לרפואת:
נעמי בת פנינה
איילה חן בת אודליה
רוחמה חנה בת חיה שרה
יגל שמעון בן תהילה
בתושח"י

פנינים על הפרשה

תהליך הנפילה במי מריבה

יען לא האמנתם בי להקדישני לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ (כ, יב)

המפרשים נחלקו בעניין "חטא מי מריבה", מה הייתה מהות החטא המדויקת שגרמה למשה רבינו להיענש באי-כניסה לארץ.

שיטת רש"י: החטא של משה רבינו היה שבמקום לדבר אל הסלע כפי שנצטווה ("ודיברתם אל הסלע"), משה הכה אותו במטהו פעמיים.

שיטת הרמב"ם: החטא היה כעסו של משה באמרו "שמעו נא המורים". משה רבינו כעס על עם ישראל, וכשמנהיג כועס ללא צורך, הדבר מהווה חילול השם.

שיטת רבנו חננאל: הנקודה היא הייחוס העצמי. משה ואהרון אמרו לעם: "המן הסלע הזה **נוציא** לכם מים", במקום לומר "יוציא לכם מים". בכך ייחסו את הנס לעצמם ולא לבורא.

שיטת הבעל שם טוב (מובא בקדושת לוי): החטא התבטא בדיבור הלא-מכובד כלפי עם ישראל. משה קרא להם "מורים" (מלשון שוטים או מורדים) ולא פנה אליהם בכבוד. (עיין ילקוט שמעוני).

במבט ראשון, השיטות השונות נראות כחלוקות זו על זו, אך במבט מעמיק ייתכן לומר שכל השיטות מלמדות על תהליך אחד שהוביל לחטא, וכפי שיבואר בס"ד.

השורש - השכחה: הנפילה התחילה באותה נקודה מן הדקה של ייחוס הפעולה לעצמי - "נוציא לכם מים". ברגע שאדם מייחס את ההצלחה לכוחו שלו ושוכח לרגע את השם, הוא מאבד את השמירה וההשגחה המיוחדת של הבורא. (רבינו חננאל)

הנפילה במידת הכעס: כאשר השגחת השם "עוזבת" את האדם בעקבות הגאווה, הוא נופל מיד למידות רעות, ובראשן הכעס. ללא הכרה מוחלטת בה', הכעס משתלט אפילו על צדיק כמשה רבינו. (רמב"ם)

ביטוי בדיבור - "מורים": מתוך הכעס, מגיעה הנפילה בפועל. משה פונה לעם ישראל בכינוי גנאי. (בעש"ט)

התוצאה במציאות - ההכאה: כאשר אדם מדבר סרה בישראל, הבריאה מפסיקה לעמוד לשירותו, ואין לו 'סייעתא דשמיא'. משום כך, הדיבור אל הסלע לא הוביל לכלום, ומשה נאלץ להגיע למאמץ פיזי ולהכות בסלע כדי להוציא מים. (רש"י)

סיפור מי מריבה אינו רק סיפור היסטורי על משה רבינו, אלא תהליך שעלול לקרות לכל אדם: ברגע שאדם חושב מחשבת "כוחי ועוצם ידי", הוא פותח פתח לנפילה במידות (כעס ועוד), לדיבור שלילי, ובסופו של דבר לקשיים במציאות שבה שום דבר "לא הולך" טוב ודורש מאמץ ו"הכאה".

כאשר נשכיל לייחס כל פעולה שלנו להשם יתברך, נזכה לשמירת ה' מהמידות הרעות, וסייעתא דשמיא בכל דרכינו ומעשינו, אמן.

כוחו של מלבוש

וישמע הכנעני מלך ערד (כא, א)

אומר רש"י: "הכנעני - זה עמלק... ושינה את לשונו לדבר בלשון כנען כדי שיהיו ישראל מתפללים להקב"ה לתת כנענים בידם והם אינם כנענים".

שואל רבי יחזקאל מקוזמיר: אם עמלק רצה להתחפש לכנענים, מדוע בחר בדרך הקשה של שינוי שפה, הדורשת מיומנות רבה? הרי הרבה יותר פשוט להחליף בגד וללבוש מלבושים כנעניים.

אומר הרבי מקוזמיר: עמלק ידע שהלבוש אינו רק מעטפת חיצונית. הוא הבין שאם עמלקים ילבשו בגדי כנענים, הם **יהפכו להיות כנענים במהותם** ויאבדו את הכח שלהם כעמלק. בעוד ששינוי שפה הוא טכני בלבד, המלבוש חודר עמוק יותר ומשנה את האישיות.

על פי יסוד זה מסביר ה"חתם סופר" כיצד יכול היה יעקב אבינו, איש האמת, לומר ליצחק "אנכי עשיו בכורך". לדבריו, מרגע שלבש יעקב את "בגדי עשיו החמודות", יעקב הרגיש כיצד הבגדים משפיעים עליו עד כדי כך שלא היה זה שקר גמור לומר שהוא עשיו - שכן המלבוש העניק לו משהו מאותה ישות.

חברותא לדרך

שלבי הטהרה

"וְנִקְחוּ אֵלֶיךָ פָּרָה אֲדֻמָּה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוּם אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עֹל"

אדומה תמימה. שתהא תמימה באדמימות, שאם היו בה שתי שערות שחורות פסולה (רש"י)

"פרה"- בת כמה? רבי אליעזר אומר: בת שנתיים. חכמים אומרים: בת שלוש או ארבע. רבי מאיר אומר: אף בת חמש כשרה אלא שלא ממתינים לה שמא תשחיר ותוציא שתי שערות שחורות ותפסל.

עיקר הטהרה מתחילה מגיל קטן שם נבנית האמונה והביטחון שלו בעצמו ובאלוקיו שם נבנים היסודות של הנפש ושם אמור להיות עיקר מאמצם של ההורים בחינוך עוד לפני שמתחיל להוציא שתי שערות שחורות שהם מסמלות על בגרות כידוע ואז כבר מאוחר מדי לפעמים.

"אדומה"- עיקר גילוי האור ואוצרותיו של האדם נמצאים דווקא בדברים השלילים של הנפש. בכעס, נמצא שמחה. בקנאה, קנאת השם צבקות . בעזות, עזות של קדושה לא לפחד מפני המלעיגים עליו וכו' שם אמור האדם להתעסק כדי לזכות להגיע לאור הגדול החבוי בו.

"תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על... ונתתם אותה אל אלעזר הכהן"

יכולים ההורים לעשות עם הילד מגיל קטן את כל שלבי העבודה ופתאום הוא פורק עול או אפילו אינו פורק עול אלא הוא מרגיש שהוא תמים וצדיק ולא צריך שום הדרכה כאן אומרת התורה "ונתתם אותה אל אלעזר הכהן" לא יעזור לאדם כל העבודות שבעולם בלי להיות מחובר למדריך בעבודת השם.

ועניין "מטמאת את הטהורים" הוא כאשר אדם מדריך ציבור בעבודת השם הוא בעצמו מתלכלך גם כן ונדבק בו מהטומאה אע"פ כן אומרת התורה הקדושה רד אל העם ותחזירם אל המוטב ואל תגיד איני רוצה להידבק בלכלוך הזה אלא זאת הדרך וכך היא העבודה כדי שתלמד ע"י כך שאתה כמוהו ובכך תחזירם למוטב וע"י הכרה זו שאתה בדיוק כמוהו אתה ניצל מלהידבק.

שבת שלום
הר' נאור בצלאל

מדור זה נכתב ע"י אברכי כולל 'דרך הבעל שם טוב', כי תורה אמיתית לא נשארת רק בבית המדרש - היא הולכת איתך לכל מקום

העלון עם עוון בגדיו | לא לקרוא בתפילה

לע"נ: הודיה בת עידית | נועם בן ארז וענבה | יוחאי חי בן מרים הי"ד | שלמה בן ברכה ברטה | יונה נגמה בת שמעה | שרה בת מרים | דרור בן שרה | אשר בן אילנה ז"ל | לזיווג הגון: נועה ירין לוי הי"ו

ייעוץ והדרכה בדרך הבעש"ט
שלום בית
בניית הבית היהודי
עם הנגשת כלים מעשיים
חינוך ילדים
כלים מעשיים
לאתגרי הדור
התמודדות עם נפש האדם
מודעות פנימית,
התמודדות והעצמה
לפרטים ותיאום פגישה עם הרב שליט"א: שלומי כהן 050-3739010

זמני השבת

	כניסה	יציאה	ר"ת
חיפה	19:34	20:25	21:21
תל אביב	19:30	20:21	21:17
ירושלים	19:12	20:23	21:19
באר שבע	19:30	20:21	21:17

יו"ל ע"י עמותת "דרך הבעל שם טוב" ע. ר. 580660942 | עיצוב ועימוד: T.Nadar | בנק לאומי | סניף 856 | מ.ח 5335809 ע"ש 'דרך הבעל שם טוב' | קוד מוסד: 24791

פרשת השבוע על פי דרך הבעל שם טוב

הרב שי עטרי שליט"א

"וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה מַלְאָכִים מִקָּדֵשׁ אֶל מֶלֶךְ אֱדוֹם כֹּה אָמַר אָחִיךָ יִשְׂרָאֵל אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת כָּל הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מְצָאָתְנוּ, וַיֵּרְדוּ אֲבֹתֵינוּ מִצְרַיְמָה וַנֵּשֶׁב בְּמִצְרַיִם יָמִים רַבִּים וַיָּרֵעוּ לָנוּ מִצְרַיִם וְלַאֲבֹתֵינוּ"

"וַנִּצְעַק אֶל ה' וַיִּשְׁמַע קֹלֵנוּ וַיִּשְׁלַח מַלְאָךְ וַיֹּצִאֵנוּ מִמִּצְרַיִם וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ בְקָדֵשׁ עִיר קְצֵה גְבוּלֶךָ".

עם ישראל רוצים לעבור דרך אדום כדי להגיע לארץ ישראל. ואז הם מבקשים רשות לשלוח שליחים לאדום ומספרים למלך מצריים שהם היו במצריים וכמה הם עבדו קשה ושהמצרים עשו להם צרות והם צעקו אל ה' ששמע את קולם וה' שלח את משה שיוציא אותם. עכשיו הם בגבול של מלך אדום ומבקשים את רשותו: **"נַעְבְּרָה נָּא בְאַרְצֶךָ לֹא נַעֲבֹר בְּשָׂדֶה וּבְכֶרֶם, לֹא נִשְׁתֶּה מֵי בְאֵר דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ נֵלֵךְ לֹא נטֶה יָמִין וּשְׂמֹאול עַד אֲשֶׁר נַעֲבֹר גְּבֻלֶךָ".**

להלן תגובתו של אדום: **"וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֱדוֹם לֹא תַעֲבֹר בִּי פֶּן בַּחֶרֶב אֵצֵא לִקְרָאתֶךָ"** - אם תעברו דרכי אני יוצא אליכם עם החרב.

אומרת התורה, **"וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּמְסִלָּה נַעֲלֶה וְאִם מֵימֶיךָ נִשְׁתֶּה אֲנִי וּמִקְנִי וְנָתַתִּי מְכָרָם"** אנחנו נשלם לך. **"רַק אֵין דָּבָר בְּרַגְלַי אֶעֱבָרָה"** רק תן לנו לעבור רגלי. שמתם לב, זו הבקשה השנייה.

"וַיֹּאמֶר לֹא תַעֲבֹר", שוב אדום עונה בתשובה שלילית. **"וַיֵּצֵא אֱדוֹם לִקְרָאתוֹ בְּעַם כָּבֵד וּבְיָד חֲזָקָה"** אדום יוצא עם חיילים למלחמה. **"וַיְמָאֵן אֱדוֹם נְתֹן אֶת יִשְׂרָאֵל עֲבֹר בִּגְבֻלוֹ וַיֵּט יִשְׂרָאֵל מֵעָלָיו".**

בשלב זה, מתבקש לבחון את השאלות הבאות:

שאלה ראשונה, מהו המסר העיקרי בעבודת ה' שהתורה מבקשת ללמד אותנו בסיפור הזה?

שאלה שנייה, עם ישראל מספרים למלך אדום שהם ירדו למצריים וישבו שם ימים רבים ועבדו קשה... מדוע השליחים בוחרים לספר לו על תלאותיהם במצריים?

שאלה נוספת, בפעם הראשונה לבקשתם מלך אדום מסרב לבקשה, אם כן מדוע הם מבקשים שוב?

עד כאן השאלות, עכשיו נציג את היסוד בעבודת ה' ע"פ דרך הבעש"ט הטמון בפרשה.

אדום זה עשיו ועשיו בעבודת ה' מסמל גאווה. למה קוראים לו עשיו? מלשון עשוי, הוא מושלם. הוא נולד כבר מסודר.

הסיפור כאן **מעלה שאלה חשובה: האם אנחנו**

כשאדם בנפילה אנחנו לא מנתקים אותו מהנפילה, אלא מלמדים אותו שזו המציאות שלנו בלי הרחמים של ה'

(מתוך השיחה)

יכולים להשתמש עם הגאווה לעבודת ה'? האם אפשר? האם רצוי? עם ישראל רוצים להגיע לארץ ישראל, רוצים להגיע **לאמונה**, רוצים להגיע אל **הקודש**. האם אני יכול? האם זה חיובי להגיע אל הקודש, אך קודם לעבור דרך אדום? האם אני יכול להשתמש בגאווה כדי להתחזק?

למשל, הבן לא רוצה ללכת לישיבה ואמו אומרת לו: "בחור חכם כמוך, אתה גאון, אתה חכם, אתה בחור ברמה, אתה הפירמה של המשפחה. כשאתה תישאר בבית, אתה מלכלך את השם שלך, השם שלך הולך לפניך כי אתה הבחור הכי המובחר של המשפחה".

והבן מתרצה והולך. האם זה חיובי?

בואו נלמד את הסיפור מפרשתנו ונראה מה כתוב כאן.

עמ"י רצו לעבור דרך אדום כדי להיכנס לארץ ישראל. נכון, זה הסיפור הפשוט. אבל מה קרה כאן בעומק? הם רצו לקחת מאדום את הכוח שלו והכוח שלו היה הגאווה ולהשתמש בה לעבודת ה'. **מובא בפסוק: "וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה מַלְאָכִים מִקָּדֵשׁ שֶׁל מֶלֶךְ אֱדֹם. כֹּה אָמַר אָחִיךָ יִשְׂרָאֵל אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת כָּל הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מְצָאָתְנוּ, וַיֵּרְדוּ אֲבֹתֵינוּ מִצְרַיְמָה וַנֵּשֶׁב בְּמִצְרַיִם יָמִים רַבִּים וַיָּרֵעוּ לָנוּ מִצְרַיִם וְלַאֲבֹתֵינוּ".**

התורה כאן מספרת מה הדרך המקורית לצאת מהמיצר: **"ונצעק אל ה' וישמע קולנו"**. כשיהודי בצרה, בין גשמית ובין רוחנית, הוא צועק אל ה'.

תפילה וצדיק

כשאמא יהודייה רוצה שהבן שלה יהיה בחור ישיבה, מה היא עושה?

מדליקה נרות שבת, מורידה דמעות ומתפללת: "בורא עולם, תרחם על הילדים שלי". התפילות של אמא עם הדמעות שלה הן בבחינת: "ונצעק אל ה' וישמע קולנו".

מה עושים כשיש לך בעיות בחינוך הילדים? מה עושים כשיש לך בעיות בשלום בית? מה עושים כשיש לך בעיות בפרנסה? מתחננים אל ה'.

בני ישראל אמרו לאדום: "יש לנו כבר דרך, אנחנו כבר למודי ניסיון, היינו במצרים, היו לנו קשיים גם רוחניים והדרך שלנו לפתור את הבעיות הייתה כשצעקנו אל ה' והוא שמע קולנו. דבר שני, זה לא רק שיש לנו את כוח התפילה, אלא יש לנו גם **מלאך**.

אומר רש"י, "וישלח מלאך" - זה משה. יש לנו גם את **הצדיק**.

לכן, יש לנו את כוח התפילה ואת כוח הצדיקים. "כבוד מלך אדום היקר, יש לנו כלים איך יוצאים מבעיות. כלי ראשון הוא התפילה, קודם כל אנחנו מרימים עיניים אל ה' וכלי שני זהו משה". תפילה וצדיקים.

כשיש בעיה בחינוך הילדים, מתקשרים לרב: "שלום הרב, אפשר להתייעץ? יש לי בעיה עם הבן שלי, מה הרב מציע? אולי הרב ייתן לו ברכה?"

ליהודי יש שני כלים, תפילה וצדיק. אם אין צדיק, הגבר נהפך להיות בלתי נראה כי כל בן אדם צריך לקבל כוח ממישהו. אישה וילדים מקבלים מהאבא והאבא מקבל מהרב, כדכתיב: "אם הרב דומה למלאך ה' צבקות, יבקשו תורה מפיהו".

בעבר, הסבים וההורים היו דמות שכולם יונקים ממנה. כיום, הצליחו לעשות הפרדה ולהפוך את המבט שאנחנו לא זקוקים לסבים שלנו ולסבתות שלא יודעים קרוא וכתוב כי מה הם מבינים?!

מלבד תפילה וצדיק ישנה עוד דרך להתקרב לעבודת ה'. מהי? הגאווה. וזאת הייתה הבקשה של עם ישראל, אנחנו עכשיו רוצים לקבל כוח נוסף להתחבר לקדושה - **על ידי הגאווה.**

כשאני רוצה לחבר מישהו לעבודת ה' אני אספר לו כמה הוא גדול.

להלן דוגמא, הרב פוגש בחור: "שלום כבודו, למה לא רואים אותך בשיעורים? מה קרה? למה אתה לא מגיע לתפילה? מה קרה שהפסקנו לראות אותך בשבתות?"

- "האמת, אין לי כוח, קשה לי. אתם מתחילים את התפילה מוקדם בשבת בבוקר, זה מוקדם מדי בשבילי, אני מסתדר".

- "אבל הקול שלך ממש חסר לנו, אתה מרים את כולנו. כולם מדברים שהקול שלך חסר, אתה חסר".

- **"טוב, שכנעת אותי, אני בא".**

עם ישראל רוצים לרכוש את הכוח של אדום ולהכניס אותו לקדושה, דהיינו, להשתמש עם הגאווה לעבודת ה'.

ברם, מלך אדום מזהירם ככתוב: "לא תעבור בי, פן בחרב אצא לקראתך". בורא עולם שולח תשובה לעם ישראל והתשובה היא שלילית.

כל מה שחשוב לכם
בדרך הבעל שם טוב

מספר חדש ללא פרסומות לקו השיעורים!

קו השיעורים העולמי של דרך הבעל שם טוב:
03-30-90900 | 1700-111-090 ללא פרסומות

מענה אנושי:
א'-ה' בין השעות 8:00-15:00
בטלפון: 055-9814913

להקדשת העלון ולתרומות:
052-225-8276

לקבלת העלון למייל:
office@baderech.co.il

להזמנת הרב לשיעורים
חייגו: 050-3739010
מאחלים נחת מהילדים!
אמונה | שלום בית | חינוך ילדים | תקשורת בין אישית | נפש האדם ועוד...

מטפלת רגשית
052-7142046

הקב"ה לא רוצה שתשתמשו עם הגאווה לעבודת ה', אל תחברו יהודים לעבודת ה' דרך הגאווה. זה לא רצוני לכתחילה.

הבנתם את הנקודה?

בורא עולם רומז לנו דרך אדום לא להשתמש בגאווה כדי להתחבר לקדושה, אלא יש לכם כלי נפלא שנקרא תפילה ויש לכם את הצדיק כי אם תיכנס למסלול שנקרא גאווה לא בטוח שתצליח לצאת ממנו. על הגאווה כתוב **"תועבת ה' כל גבה לב".**

באת לעולם כדי להבין שאתה בבחינת "נפשי כעפר לכל תהיה" ושכל הגדלות שייכת רק לה'.

אם הכנסתי לבן אדם גאווה, לא בטוח שאצליח אחר כך להוציא אותה ולהביא אותו להכנעה ושיבין שכל הטוב שבו זה ה'. יוצא שניתקת אותו מהקדושה.

מה היתה הבקשה השנייה מאדום?

"ויאמרו אליו בני ישראל **במסילה נעלה**", מקודם רצינו "נעברה נא בארצך" ועכשיו אנחנו מבקשים במסילה נעלה. בקשה חדשה, מהי הבקשה?

אומר התרגום, "ואמרו לבני ישראל באורח כבישא ניסק". אורח פירושו דרך. כבישא - משמעה דרך כבושה. פירוש, אוקי תן לנו ללכת בדרך כבושה.

האם אנחנו יכולים להשתמש עם הגאווה למצב שכבר היצר כבש את הבן אדם?

הבחור כבר הוריד את הכיפה, כבר נפל, כבר מחלל שבת. הוא כבר נמצא בדרך שכבשו אותה, הוא כבר כבוש, הוא כבר נפל למטה. הוא כבר לא שומר שבת, אוכל ביום כיפור, לא דורך בבית המדרש, הוא כבר למטה למטה. האם אפשר להשתמש עם הגאווה כדי להרים אותו?

"ויאמר לא תעבור" - גם במצב הזה, אומר הקדוש ברוך הוא, אל תשתמש לכתחילה עם גאווה כי הגאווה כל כך מסוכנת, לא פשוט להשתמש בה לעבודת ה'. גם במצבים של נפילות, אל תשתמש בגאווה כי אתה לא יודע אם אחר כך תצליח להציל את הבן אדם.

גאווה זו קרינה. כמו שהקרינה מהשמש, מהפלאפונים, ממוצרי החשמל מסוכנת כך גם הגאווה!

עוצמת הנפילה

אבל בואו יש פה קצת עומק, שימו לב.

בפעם הראשונה שעם ישראל מבקש מאדום לעבור בארצו ענה לו אדום: "לא תעבור בי". בפעם השנייה, אדום אומר: "לא תעבור". למה לא כתוב "בי"? לאן נעלמה המילה **"בי"?**

בואו תשמעו.

כשבן אדם הגיע למקום נמוך אז אדום אומר לו לא תעבור - **אל תעבור מהמקום הנמוך הזה,** אלא תישאר שם, תיקח את המקום הנמוך ותלמד ממנו שזה אתה.

כשבן אדם בנפילה אנחנו לא מנתקים אותו מהנפילה, אלא מלמדים אותו שזו המציאות של כולנו בלי הרחמים של ה'.

חזק חזק ונתחזק פירושו של דבר להכיר חזק כמה אני חלש.

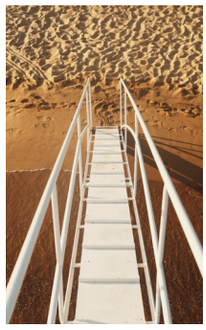

פעם הלכתי לר' אשר, הייתי שבור אז הוא אמר לי "תהיה חזק, תהיה חזק". עדיין לא הכרתי את השפה. עניתי לו: "הרב מתכוון שאהיה חזק?" והוא המשיך:

- תהיה חזק, תהיה חזק.

- כן, כן, בסדר גמור

- מה הפשר "תהיה חזק"?

תכיר שאתה חלש.

חזק הוא מי שמכיר שהוא חלש. זה החוזק כי כשאתה מכיר שאתה חלש אז אתה יכול לבקש מה': **"בורא עולם, אני חלש אז תהיה איתי בבקשה".** ואז ה' איתך, וכשה' איתך אתה נהיה שמשון הגיבור. אבל אם אתה חושב שאתה חזק אז בורא עולם מצטרף אליך? ממש לא, כי אתה חזק.

אם אתה חזק, בורא עולם אומר: "נשמה, אתה חזק נכון? אז תסתדר בלעדיי". ה' לא מצטרף אליי ומשאיר אותי לבד ומה אני לבד? בשר ודם וכך אני הכי חלש.

מלך אדום אומר לשליחים: "ויאמר לא תעבור", מה פירוש לא תעבור? **אל תעבור מהנפילה, אל תצא ממנה,** להיפך תישאר שם בהבנה שזה אני - אני נפילה ואז תזכה לברכה "סומך ה' לכל הנופלים".

ברם, **מה קורה אם האדם לא מוכן ללמוד מהנפילות שלו שזו המהות שלו?**

"ויצא אדום לקראתו בעם כבד וביד חזקה" מי שלא קולט את המסר הזה עוברים איתו לשלב הבא שהינו שלב הכאבים.

ובכן, השאלה המתבקשת היא מדוע ה' ברא את הגאווה? התשובה היא שאנחנו משתמשים בגאווה כשאין ברירה. ניסינו תפילות, ניסינו רבנים ולא הולך אז נשתמש עם הגאווה. אבל כל עוד ויש לך אפשרות אחרת כדי למשוך יהודי לעבודת ה' תחפש את כל האפשרויות רק לא דרך אדום.

אם כן, איך מעודדים את האישה והילדים? מפרגנים לילד ולאישה על הדרך שהם עשו ולא על התוצאות כי ההישגים הם של בורא עולם.

יהי רצון שנזכה כולנו ללכת בדרך האמת

שבת שלום.

פרשת חוקת

לכבוד ידידי היקר ... הי"ו

"זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה... וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ פָּרָה אֲדֻמָּה" (במדבר פרק י"ט) - פרשת פרה אדומה נקראת "חוק", כלומר משהו מעל השֵׂכֶל וההיגיון, וחז"ל כתבו שאחת הנקודות בפרה אדומה שנחשבת לחוקה זה שהיא "מטהרת את הטמאים ומטמאת את הטהורים" (מדרש במדבר רבה פרשת חוקת).

טומאת מת זו הטומאה החמורה ביותר, מת נחשב בהלכה לאבי אבות הטומאה, שזה מסמל את המצב הגרוע ביותר שיכול להיות לאדם מבחינה מוסרית ורוחנית, כלומר מת מסמל אדם שהלך נגד התורה ונגד רצון ה', וכפי שאמרו חז"ל "רשעים בחייהם קרויים מתים" (ברכות דף י"ח ע"ב).

וזהו עניין הפרה שמטהרת את הטמאים (היינו טמאים אפילו בטומאת מת), כלומר אנחנו צריכים ללמוד ולדעת שיש לתורה כוח לטהר גם את האנשים הכי נמוכים מבחינה רוחנית ולהביא אותם עד למקום הכי גבוה שנקרא "טָהֳרָה".

"טָהֳרָה" פירושה יראת שמיים ודביקות בה', כפי שכתב דוד המלך "יִרְאַת ה' טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לָעַד" (תהילים פרק י"ט), שזה בעצם פסגת היהדות.

אותם אנשים שכבר התייאשו מהם והם מוגדרים "טמאי מתים" או "רשעים" - באה התורה ואומרת שגם הם יכולים לזכות, להשיג ולהגיע לדרגה הגבוהה ביותר של יראה ודביקות בה' בבחינת "מקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אינם עומדים" (ברכות דף ל"ד ע"ב).

ואף על פי שבהיגיון ומבחינה שכלית כשאתה מסתכל על אותם רשעים שהם בדרגת "טומאת מת" אתה אומר לעצמך "מאלה אין תקווה, אין מה לצפות מהם" - אך לזה באה הפרה האדומה ומגלה לך שזה "חוק" מעל השֵׂכֶל ומעל ההיגיון, לכל יהודי יש סיכוי להיטהר.

וכאן אנחנו מגיעים ליסוד ענק וחשוב שהוא "כוח הציפייה", "זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה" - זה שייך לכל התורה כולה, צריך לצפות ולקוות, יש ציפייה ותקווה מכל אחד ואחת לעבודת ה', עלינו לשדר ולהעביר מסר ברור לילדינו שאנחנו מצפים מהם ותולים בהם תקוות גדולות, כגון לומר לילד "אתה עוד תִּרְאֶה איזה תפילות מיוחדות יהיו לך" או "עבודת המידות שלך היא מיוחדת במינה", לזרוע עוד ועוד תקוות וציפיות בילד שמשדרות כמה אנחנו אוחזים ממנו להתמקד **בעמל ובהשקעה בעבודת ה'.**

ואכן בהמשך הפרשה התורה מספרת על פטירתה של מִרְיָם, שמיד עם פטירתה הסתלקה הבאר שממנה שתו בני ישראל.

והעניין כנ"ל, שזה היה כוחה של "מִרְיָם" - להרים ולרומם את כלל ישראל, כבר בתחילתה התנבאה "עתידה אימי שתוליד את מושיען של ישראל" (מדרש שמות רבה פרשת שמות) - היא כבר שתלה במשה אחיה הקטן את הציפייה שיהיה מושיען של ישראל, וכשאתה מראה לאדם מה אתה מצפה ממנו ומה השאיפות שלך ממנו - אזי הציפייה והתקווה **מרימות** אותו ונוסכות בו כוח ורוח חיים, אסור לנו לזנוח את השאיפות ואת המסר הזה, וזהו **"הבאר"** של מִרְיָם" - המים החיים לנשמה זה המבט והתקווה שאנחנו נוסכים בו.

וברגע שמִרְיָם נפטרה - מיד כוח העידוד והתקווה נחלש ואז עם ישראל נפלו למי מריבה, "וַיִּקָּהֲלוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם רַב לָכֶם" (במדבר פרק ט"ז), וזה הקשר בין פרה אדומה לסילוקה של מִרְיָם ונפלא ביותר.

לקוח מתוך הספר "אגרות הדרך"
מאת הרב שי עטרי שליט"א
לרכישה חייגו: ר' אברהם 052-2258276

בידיים שלך לשמח אנשים!
הצטרף גם אתה
להפצת העלונים של דרך הבעל שם טוב

לפרטים: 055-9814913 | אברהם: 052-2258276 | office@baderech.co.il

אַהֲבַת יִשְׂרָאֵל לְלֹא גְּבוּלוֹת פֶּרֶק א'

הָרַב בְּנָיָהוּ רוֹזֶנְבּוּק הָיָה יְהוּדִי מְיֻחָד וְנָדִיר. הָיְתָה בּוֹ אַהֲבַת יִשְׂרָאֵל לְלֹא גְּבוּלוֹת, וּמְסִירוּת עֲצוּמָה עֲבוּר כְּלַל יִשְׂרָאֵל. הָיְתָה לוֹ גַּם אֱמוּנָה חֲזָקָה וּנְדִירָה. כָּל דָּבָר שֶׁקָּרָה, הָיָה הָרַב בְּנָיָהוּ מִיָּד מְקַשֵּׁר לְבוֹרֵא עוֹלָם. הוּא הָיָה תַּלְמִיד חָכָם עָצוּם, וַאֲנָשִׁים רַבִּים הָיוּ בָּאִים אֵלָיו לְקַבֵּל עֵצָה וְתוֹשִׁיָּה.

הָיוּ מִתְקַשְּׁרִים אֵלָיו כְּמֵעט בְּכָל שָׁעוֹת הַיּוֹמָם, כְּדֵי לְקַבֵּל עֲצוֹת, בְּרָכוֹת, הַדְרָכוֹת וְחִזּוּקִים, אוֹ בִּשְׁבִיל לְדַבֵּר בִּלְמוּד וְלֶהָנוֹת מֵחָכְמָתוֹ.

כֻּלָּם חִפְּשׂוּ אֶת קִרְבָתוֹ, וְהִשְׁתּוֹקְקוּ לִבְרָכוֹתָיו וְלַעֲצוֹתָיו, אֲבָל לִבְנֵי בֵּיתוֹ הָיָה קָשֶׁה לְהִתְמוֹדֵד עִם הַהַשְׁלָכוֹת שֶׁל הָעֲנָיָן. כָּל הַזְּמַן הַטֶּלֶפוֹן בְּבֵיתָם צִלְצֵל, וְהַדְּפִיקוֹת עַל הַדֶּלֶת לֹא פָּסְקוּ.

"אֶפְשָׁר לְהַכְנִס לְרַב לְקַבֵּל בְּרָכָה?"

"אֶפְשָׁר לְהִתְיַעֵץ עִם הָרַב?"

"אֶפְשָׁר לְהַכְנִס לָרַב לְקַבֵּל חִזּוּק?"

"אֶפְשָׁר לְהַכְנִס לָרַב לְדַבֵּר בִּלְמוּד?"

לָרַב וְלִבְנֵי בֵיתוֹ לֹא הָיְתָה מְנוּחָה.

הָרַב בִּקֵּשׁ שֶׁבְּכָל חֶדֶר בַּבַּיִת יַתְקִינוּ טֶלֶפוֹן, כְּדֵי שֶׁבְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא יִהְיֶה, הוּא יוּכַל לַעֲנוֹת לְמִי שֶׁמִּתְקַשֵּׁר, וְיִהְיֶה זָמִין תָּמִיד.

בְּנֵי בֵיתוֹ שֶׁל הָרַב יָדְעוּ מִיהוּ הָאַבָּא שֶׁלָּהֶם, הֵם הֶעֱרִיכוּ אוֹתוֹ מְאוֹד, וְשָׂמְחוּ עַל הַזְּכוּת שֶׁנִּפְלָה בְּחֶלְקָם, אֲבָל הֵם גַּם רִחֲמוּ עַל הָרַב וְדָאֲגוּ לוֹ מְאוֹד. הֵם רָצוּ שֶׁיִּתְאַפְשֵׁר לָרַב לָנוּחַ קְצָת, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִקָּרֵס.

הֵם הִפְצִירוּ בָּרַב שֶׁינּוּחַ מְעַט בַּצָּהֳרַיִם.

בְּשָׁעָה שְׁתַּיִם וּשְׁלוֹשִׁים הָרַב פָּנָה לָנוּחַ, אַךְ כְּעֶבֶר כַּמָּה רְגָעִים נִשְׁמְעוּ דְּפִיקוֹת עַל הַדֶּלֶת. לָרַב הָיוּ אֶזְנַיִם חַדּוֹת, גַּם הוּא שָׁמַע אֶת הַדְּפִיקוֹת וּבִקֵּשׁ מִבְּנוֹ שֶׁיִּפְתַּח אֶת הַדֶּלֶת.

נַעֲרָה עֲמָדָה בְּפֶתַח יַחַד עִם הוֹרֶיהָ, "אֶפְשָׁר לְהַכְנִס לָרַב, לְקַבֵּל בְּרָכָה לְשִׁדּוּךְ?"

בְּנוֹ שֶׁל הָרַב הִתְנַצֵּל וְהוֹדִיעַ שֶׁבְּדִיּוּק כְּעֵת הָרַב פָּנָה לִישׁוֹן, אַךְ לְפֶתַע נִשְׁמַע קוֹלוֹ שֶׁל הָרַב, "מִי שָׁם? אֶפְשָׁר לְהַכְנִס!"

הַנַּעֲרָה וְהוֹרֶיהָ נִכְנְסוּ וְהִתְבָּרְכוּ, אַךְ גַּם לְאַחַר שֶׁיָּצְאוּ מֵחַדְרוֹ שֶׁל הָרַב – הוּא לֹא הִצְלִיחַ לִישׁוֹן. הַטֶּלֶפוֹן צִלְצֵל וְהָרַב עָנָה בְּמְהִירוּת וְהֵשִׁיב בְּסַבְלָנוּת עַל הַשְּׁאֵלָה שֶׁנִּשְׁאֲלָה. אַחֲרֵי הַשִּׂיחָה הַזֹּאת הָיוּ עוֹד כַּמָּה, וְהָרַב לֹא הִצְלִיחַ לָנוּחַ. לֹא בְּאוֹתוֹ יוֹם, וְלֹא בַּיָּמִים הַבָּאִים. הָעִנְיָן חָזַר עַל עַצְמוֹ יוֹם אַחֲרֵי יוֹם.

גַּם בַּלֵּילוֹת, אֲנָשִׁים לֹא פָּסְקוּ מִלְּהַטְרִיד אֶת הָרַב.

בְּשָׁעָה שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה בַּלַּיְלָה, צִלְצֵל הַטֶּלֶפוֹן. הָרַב כְּבָר עָלָה לְמִטָּה, וּבְנוֹ עָנָה לַשִּׂיחָה.

אָדָם צָעִיר הָיָה מַעֲבָר לַקַּו: "שָׁלוֹם, רָצִיתִי לְהִתְיַעֵץ עִם הָרַב".

"הָרַב הָלַךְ לִישׁוֹן, מְאֻחָר מְאוֹד!" הַשִּׁיב הַבֵּן, אֲבָל לְפֶתַע הֵרִים הָרַב אֶת הַטֶּלֶפוֹן מֵהַשְּׁלוּחָה שֶׁבַּחַדְרוֹ, וְהִתְעָרֵב בַּשִּׂיחָה, "כֵּן, שָׁלוֹם. מָה רְצִיתֶם?"

"כְּבוֹד הָרַב רָצִיתִי לְהִתְיַעֵץ אִתְּךָ. אֲנִי רוֹצֶה לְקָנוֹת לַבֵּן שֶׁלִּי חַיָּת מַחְמָד, מָה הָרַב מַצִּיעַ לְקָנוֹת – שֶׁפָּן אוֹ תְּכִי?"

הָרַב בִּנְיָהוּ חִיֵּךְ אֶל בְּנוֹ, "בְּנִי הַיָּקָר, כְּשֶׁיְּהוּדִי שׁוֹאֵל שְׁאֵלָה, אִי אֶפְשָׁר לָדַעַת מָה עוֹבֵר לוֹ בְּרֹאשׁ. אִי אֶפְשָׁר לָדַעַת מָה מַצִּיק לוֹ וּמָה גָּרַם לוֹ לִשְׁאֹל. כְּשֶׁאֲנִי עוֹנֶה בְּסַבְלָנוּת, אֲנִי זוֹכֶה לַעֲשׂוֹת קִדּוּשׁ ה'. הֲרֵי מִי שֶׁזָּמַן אוֹתוֹ לִשְׁאֹל אוֹתִי – זֶה בּוֹרֵא עוֹלָם, אִז אֵיךְ אֲנִי יָכוֹל לְזַלְזֵל? הֲרֵי ה' שָׁלַח אוֹתוֹ לִשְׁאֹל אוֹתִי!"

לַיְלָה אֶחָד, בְּשָׁעָה רְבִיעִית לְשִׁתַּיִם עֶשְׂרֵה הִתְקַשְּׁרָה אִשָּׁה אַחַת. הָרַב הָיָה יְהוּדִי מְבֻגָּר, וּבַשָּׁעָה הַזֹּאת כְּבָר הָיָה עָיֵף וּמְתֻשׁ.

"שָׁלוֹם, אֲנִי יְכוֹלָה לְדַבֵּר עִם הָרַב בְּבַקָּשָׁה?" בְּנוֹ שֶׁל הָרַב הֵשִׁיב לָהּ בְּרֹךְ הוּא אֵינוֹ מַרְגִּישׁ טוֹב, וְצָרִיךְ לָלֶכֶת לִישׁוֹן.

"זֹאת שְׁאֵלָה דְּחוּפָה מְאוֹד!" הִפְצִירָה הָאִשָּׁה.

בְּנוֹ שֶׁל הָרַב הִתְרַצָּה וְהִגִּישׁ אֶת הַטֶּלֶפוֹן לָרַב.

"שָׁלוֹם כְּבוֹד הָרַב, רָצִיתִי לִשְׁאֹל שְׁאֵלָה חֲשׁוּבָה מְאוֹד. אֲנִי כָּל יוֹם מַאֲכִילָה אֶת הַבֵּן שֶׁלִּי דֵּיסַת קוֹאָקֶר, וְהוּא תָּמִיד מַקִּיא אוֹתָהּ. מָה הָרַב מַצִּיעַ לַעֲשׂוֹת?"

הָרַב עָנָה בְּסַבְלָנוּת, "זוֹ שְׁאֵלָה גְּדוֹלָה וְכִבְדַת מִשְׁקָל. אֲנִי צָרִיךְ לַחֲשֹׁב". הוּא הֵרְהֵר לְרֶגַע, וְאָז אָמַר, "אֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁכְּדַאי שֶׁתַּעְבְּרוּ לְהַאֲכִיל אוֹתוֹ דַּיְסַת צַמְחוֹנִית, לֹא דֵּיסַת קוֹאָקֶר".

לְאַחַר שֶׁהָאִשָּׁה הוֹדְתָה לָרַב וְהַשִּׂיחָה הִתְנַתְּקָה, אָמַר בְּנוֹ שֶׁל הָרַב, "אַבָּא, תְּרֹאֶה אֵילּוּ שְׁאֵלוֹת שׁוֹאֲלִים אוֹתָךְ..."

הָרַב הֵבִיט בִּבְנוֹ בְּעֵינַיִם הַטּוֹבוֹת, "בְּנִי, מִי שֶׁשָּׁלַח אוֹתָם זֶה ה', אֵינֶנִּי יָכוֹל לְזַלְזֵל בִּיהוּדִי שֶׁשּׁוֹאֵל שְׁאֵלָה. אִם ה' שׁוֹלֵחַ אוֹתוֹ אֵלַי – אֲנִי צָרִיךְ לְהִתְנַהֵג אֵלָיו בְּכָבוֹד. כָּל יְהוּדִי הוּא בֵּן שֶׁל מֶלֶךְ. אֵיךְ אֲנִי יָכוֹל לֹא לְהִתְיַחֵס לִשְׁאֵלוֹת שֶׁל יְהוּדִים?"

הַאִם הָרַב יִמְשִׁיךְ לְהָשִׁיב בְּסַבְלָנוּת לִשְׁאֵלוֹת "חֲשׁוּבוֹת" שֶׁכָּאֵלּוּ? וּמָה יִקְרֶה בִּזְכוּת הַנְהָנְתוֹ הַטּוֹבָה?

הֶמְשֵׁךְ יָבוֹא בעז"ה בַּשָּׁבוּעַ הַבָּא

בְּלִי תַּחֲנוּן

בְּשִׁכּוּנַת שַׁעֲרֵי חֶסֶד עָמַד בֵּית כְּנֶסֶת מְיֻחָד וְעַתִּיק בְּשֵׁם בֵּית הַכְּנֶסֶת הַגָּר"א.

שָׁם הָיוּ מִתְפַּלְּלִים תַּלְמִידֵי חֲכָמִים גְּדוֹלִים וִיהוּדִים יִרְאֵי שָׁמַיִם.

יוֹם אֶחָד הִגִּיעַ לְשָׁם הַצַּדִּיק רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בָּרִים לְהִתְפַּלֵּל תְּפִלַּת מִנְחָה יַחַד עִם הָרַב מִטשֶׁבִּין.

זֶה הָיָה בְּיוֹם מְיֻחָד – כ"א בְּאַדָּר, יוֹם הַהִלּוּלָא שֶׁל הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מִלִּ'זְנְסְק, בַּעַל הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ "נֹעַם אֱלִימֶלֶךְ".

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בָּרִים נָהַג בְּכָל שָׁנָה שֶׁלֹּא לוֹמַר תַּחֲנוּן בְּיוֹם הַזֶּה, מִתּוֹךְ כְּבוֹד לַצַּדִּיק הַגָּדוֹל וּלְיוֹם הַקָּדוֹשׁ שֶׁלּוֹ.

הַתְּפִלָּה הִתְחִילָה בְּשָׁקֶט וּבְכַוָּנָה.

הַמִּתְפַּלְּלִים עָמְדוּ זֶה לְצַד זֶה, וְהַקּוֹל הַמְּתוֹק שֶׁל הַתְּפִלָּה מִלֵּא אֶת בֵּית הַכְּנֶסֶת.

כְּשֶׁהִסְתַּיְּמָה תְּפִלַּת הָעֲמִידָה, הִתְחִיל הַצִּבּוּר לוֹמַר תַּחֲנוּן.

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בָּרִים חָשַׁב בְּלִבּוֹ:

"אֲנִי הָרַי נוֹהֵג שֶׁלֹּא לוֹמַר תַּחֲנוּן הַיּוֹם... אֲבָל אֵיפֹה רוֹצֶה לִהְיוֹת שׁוֹנֶה מֵהַצִּבּוּר אוֹ לְגָרֹם לְמִישֶׁהוּ לְהַרְגִּישׁ לֹא נָעִים."

אָז הוּא יָשַׁב עִם כֻּלָּם, וְהֶחְזִיק אֶת הַסִּדּוּר כְּאִלּוּ הוּא אוֹמֵר תַּחֲנוּן יַחַד עִם הַצִּבּוּר.

לְאַחַר הַתְּפִלָּה, כְּשֶׁהַמִּתְפַּלְּלִים כְּבָר הִתְחִילוּ לָצֵאת מִבֵּית הַכְּנֶסֶת, נִגַּשׁ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֶל הָרַב מִטַּשְׁבִּין וְסִפֵּר לוֹ בְּשֶׁקֶט:

"מִכַּיוָן שֶׁהַצִּבּוּר אָמַר תַּחֲנוּן, וַאֲנִי נוֹהֵג שֶׁלֹּא לוֹמַר בְּיוֹם הַזֶּה – עָשִׂיתִי רַק כְּאִלּוּ אֲנִי אוֹמֵר יַחַד אִתָּם."

הָרַב מִטַּשְׁבִּין חִיֵּךְ אֵלָיו בַּעֲדִינוּת וְאָמַר:

"גַּם אֲנִי נָהַגְתִּי כָּךְ."

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ שָׂמַח מְאוֹד.

הוּא לָמַד בְּאוֹתוֹ רֶגַע דָּבָר חָשׁוּב:

לִפְעָמִים אָדָם שׁוֹמֵר עַל הַמִּנְהָג שֶׁלּוֹ בְּשֶׁקֶט וּבַעֲנָוָה, בְּלִי לְהַבְלִיט אֶת עַצְמוֹ וּבְלִי לִפְגֹּעַ בַּאֲחֵרִים.

וּמֵאָז הָיוּ הַיְלָדִים שֶׁשָּׁמְעוּ אֶת הַסִּפּוּר אוֹמְרִים:

"כָּךְ נוֹהֲגִים צַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים – עִם יִרְאַת שָׁמַיִם, אַהֲבַת יִשְׂרָאֵל וַעֲנָוָה גְּדוֹלָה."

לְהַאֲזָנָה לַסִּפּוּר בְּקַו "יְלָדִים בַּדֶּרֶךְ": חַיְגוּ 1700-111-220 וּבְחַרוּ אֶת מִסְפַּר הַסִּפּוּר הַמּוֹפִיעַ בָּעָנָן שֶׁמֵּעַל הַכּוֹתֶרֶת.

אין בית שלא קו הילדים!

במחיר קו אחד בלבד

פותחים את הקווים לכל בני הבית!

להצטרפות חייגו: 1700-111-220

19 ₪ בלבד

חדש! מספר הקו ללא פרסומות!

סיפורים מהמאי מונגבו!

*שימו לב במידה ואיננו יכולים לעמוד בתשלומים, אנא צרו עמנו קשר. אנחנו פותחים לכולם את הקווים